

Tillsyn av Solkattens förskola, SKIB AB

Kommunens bedömning

Alingsås kommun bedömer att huvudmannen för Solkattens förskola brister vad gäller att kontinuerligt och systematiskt säkerställa att kvalitetsarbetet, både på förskolenivå och på huvudmannanivå, styrs utifrån läroplansuppdraget i syfte att främja ökad likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid huvudmannens förskoleenhet. Denna nulägesanalys ska bland annat innefatta resultat avseenden förskolans arbete med att främja barnens utveckling och lärande, och att erbjuda en trygg omsorg i en god miljö. Den nulägesanalys som huvudmannen formulerar ska bygga på uppgifter som rektor tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid förskolan. Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektor tillsammans med förskollärare och övrig personal genomför vid huvudmannens förskoleenhet.

Då det har saknats ett kvalitetsarbete, både på förskolenivå och på huvudmannanivå, under en längre tid, har huvudmannen för Solkattens förskola inte haft ett sätt att säkerställa att alla barn får en utbildning i förskolan i relation till de nationella målen för förskolan. Solkattens förskola har inte heller haft processer för att säkerställa att förskolan erbjuder en trygg omsorg för alla barn. Huvudmannen har därmed inte tagit det ansvar, som enligt skollagen, åligger huvudmannen. Detta är allvarligt.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt förarbetena till skollagen har huvudmannen det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen, vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet (prop. 2009/10:165 sid. 306).

Alingsås kommun bedömer att huvudmannen för Solkattens förskola inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudman ska genom erfarenhet eller på annat sätt ha förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för den verksamhet man bedriver. (2 kap 5§ skollagen)
- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5§§ skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljningen. (4 kap. 3 och 6§§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Alingsås kommun bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. I de fall det är möjligt får bristerna avhjälpas på annat sätt.

- Huvudman behöver förvärva djupare insikt kring de föreskrifter som gäller för den verksamhet huvudman bedriver. Detta innefattar bland annat att huvudman skapar tydliga rutiner för styrkedjan mellan huvudman och rektor.
- Huvudmannen ska systematiskt sammanställa och följa upp måluppfyllelsen av utbildningen i förskolan. Uppföljningen ska göras i relation till de nationella målen för förskolan.
- Huvudmannen ska utifrån ett huvudmannaperspektiv göra en analys av det som framkommit och identifiera, besluta och dokumentera vilka utvecklingsområden och insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas i förskolan.
- Huvudmannen ska utifrån ett huvudmannaperspektiv planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.
- Huvudmannen ska dokumentera arbetet.

Kommunens utredning

Vid tiden för kommunens tillsyn av Solkattens förskola, belägen i Alingsås kommun, uppger huvudmannen att det finns en anställd förskollärare på förskolan Solkatten, och att de i personalen är totalt fyra pedagoger under dagen samt att det är 27 barn inskrivna i verksamheten. En av barnskötarna är tillika skolchef. Vid kommunens besök den 22 maj 2019 intervjuas personal i förskolan, rektorn och huvudmannen. Kommunens personal från barn- och ungdomsförvaltningen genomförde även verksamhetsbesök i förskolan.

Personalen i förskolan uppger i intervju att det finns barn med särskilda behov i barngruppen och att personalen har möjlighet till handledning av en extern specialpedagog. Vidare säger de att handledning sker en gång om året eller utifrån behov och att personalen i förskolan har fått handledning vid ett par tillfällen innevarande läsår. Specialpedagogen har inte besökt verksamheten, utan träffat personalen för handledning i kommunikation berättar de intervjuade. Rektor för förskolan Solkatten berättar i intervju att större delen av hennes tjänst på förskolan sker i barngrupp. På kommunens fråga gällande tillgång till barnhälsa, säger rektor att förskolan kan kontakta en specialpedagog som arbetar i Alingsås kommun, men att de inte har gjort det.

När det gäller förskolans systematiska kvalitetsarbete berättar rektor att hon tillsammans med personalen diskuterar mycket hur de gör i förskolan och att uppföljning, om de hinner, sker en gång i månaden. Rektor kan dock inte ge exempel på hur strukturerna för det systematiska arbetet ser ut. Vidare berättar rektor att huvudmannen, som även arbetar på förskolan, "fortfarande håller mycket i det som handlar om det systematiska" och att vårdnadshavare i första hand brukar vända sig till huvudmannen och inte till rektor. Rektor berättar att vissa av de klagomål som inkommit till barn- och ungdomsförvaltningen inte har kommit till varken rektor eller huvudmannens kännedom. På kommunens fråga till rektor hur hon säkerställer att utbildningen i förskolan utgår och omfattar målen i läroplanen säger rektor att de arbetar utifrån målen och dokumenterar det genom att sätta upp bilder. Hur det arbetet mer konkret ser ut kan rektor inte svara på och säger att "det pågår hela tiden". Vad gäller arbetet med att skapa en trygg miljö i förskolan säger rektor att de inte har behövt använda förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Barnen blir osams ibland säger rektor. Avslutningsvis berättar rektor att kontakten med vårdnadshavare när det gäller utvecklingssamtalen delas upp mellan henne och huvudmannen.

I intervju med huvudmannen berättar hon att sedan kommunens tidigare besök under hösten 2017 har huvudmannen, enligt henne själv, gått en utbildning via Skolverket till förskolechef (*rektorsutbildningen är en statlig befattningsutbildning och den ges sedan flera år tillbaka vid olika universitet runt om i Sverige inte via Skolverket, kommunens anteckning*) och där hon bland annat fick utbildning i systematiskt kvalitetsarbete. Vidare säger huvudmannen att förskolan behöver bli tydligare med att visa upp för vårdnadshavare vad de arbetar med i förskolan genom bilder och veckobrev. På kommunens fråga till huvudmannen hur de har arbetat med systematiskt kvalitetsarbete sedan kommunens tidigare tillsyn säger huvudmannen att de har använt sig av Skolverkets mätverktyg BRUK, men ger inga konkreta exempel på hur de har arbetat vidare utifrån resultaten. Exempel som ges är högläsning samt normer och värden, och förskolans personal har besökt biblioteket, haft lästräning och arbetat med språket. Enligt huvudmannen handlar det om att skapa en dialog med vårdnadshavare för att de ska bli trygga. På kommunens fråga vad som behöver utvecklas i personalgruppen och i det inre arbetet på förskolan säger huvudmannen att det handlar om att "ta emot klagomål och att det ska bli tydligt för de olika funktionerna". På frågan om huvudman och rektor vid huvudmannens förskola har några gemensamma avstämningar svarar huvudmannen att de inte har det. Avslutningsvis berättar huvudmannen att hon inte har planerat för att nuvarande rektor ska genomgå den statliga befattningsutbildningen för rektorer.

Av inkomna dokument som huvudmannen för Solkattens förskola har skickat in till barn- och ungdomsförvaltningen i Alingsås kommun inför tillsynen kan inte enligt skollagens krav utgöra ett systematiskt kvalitetsarbete. Det saknas dokumentation, uppföljning, analys och en systematiserad sammanställning av förskolans resultat utifrån de nationella målen. Den uppföljning och analys, som enligt rektor och huvudman sker, ger inte en heltäckande bild av förskolans nationella uppdrag och uppfyller därmed inte författningarnas krav. Kommunen kan i pågående, liksom vid tidigare tillsyn, konstatera att den dokumenterade uppföljningen som sker inte är tillräcklig då det nationella pedagogiska uppdraget för förskolan omfattar flera mål. En förutsättning för att huvudmannen för förskolan Solkatten ska kunna ta sitt ansvar är att huvudman och rektor tillsammans skapar förutsättningar för, och har god kännedom och kunskap om hur måloppfyllelsen på förskoleenheten ser ut samt klargör vem som ansvarar för vad i styrkedjan mellan huvudman och rektor. Huvudman och rektor behöver bland annat skapa strukturer och rutiner för hur verksamhetens resultat ska följas upp, analyseras och bedömas i förhållande till de nationella målen. Kvalitetsarbetet måste också dokumenteras och dokumentationen måste vara tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut för att kunna göra prioriteringar av utvecklingsinsatser och för att huvudmannen ska kunna följa upp utvecklingen över tid.